

Lenka Pospíšilová

System minulých časů ve španělštině, francouzštině a katalánštině

(posudek vedoucího bakalářské práce)

Téma je na bakalářskou práci jistě překvapující, protože je jednak velmi rozsáhlé, jednak značně teoretické. Autorka si je vybrala sama, neboť studuje zároveň španělskou a francouzskou filologii a navštěvuje též kurzy katalánštiny. Přestože je obsah práce nakonec specifitější a méně rozsáhlý než název – popis systému minulých časů slouží spíše jako úvod k ověřování hypotézy, že na rozdíl od španělštiny se z úzu francouzštiny a katalánštiny vytrácí jednoduché perfektum – text svým rozsahem (108 stran včetně příloh) výrazně přesahuje obvyklou bakalářskou práci.

Není divu, vždyť autorka se rozhodla ověřování zmíněné hypotézy uvést velmi zešíroka, byť zcela logicky. V úvodní teoretické části po stručném popisu vývoje románských jazyků podrobně popisuje systém minulých časů ve zkoumaných jazycích, a to včetně funkcí a pravidel používání jednotlivých časů. Tyto jednotlivé popisy pak propojuje přehledem vzájemných teoretických ekvivalencí a porovnáním se situací v češtině. V praktické části nejprve popisuje korpusy, které využila k získávání materiálu – korpus informativních textů EU, korpus literárních textů a rozsáhlý paralelní korpus InterCorp – a potom stručně komentuje materiál ilustrující platnost stanovené hypotézy. Za samotným textem následují velmi pečlivě připravené přílohy, sestávající z paralelních identických textů ve čtyřech jazycích (francouzština, katalánština, španělština, čeština) a umožňující čtenáři ověřit si výše uvedené autorčiny závěry.

Úvodem svého hodnocení musím ocenit obrovské množství práce, která se za posuzovaným textem skrývá: práce s rozsáhlou sekundární literaturou hned v několika jazycích i časově náročné práce s korpusy. V tomto smyslu předkládaná práce dalece překonává obvyklý standard bakalářské práce.

Za největší úskalí práce považuji jistý nepoměr mezi tím, co může autorka jako bakalářka, která neprošla teoretickým lingvistickým školením v navazujícím magisterském studiu, znát a zvládat, a vysoce teoretickou povahou zvoleného tématu (máme-li toto téma traktovat vskutku lingvisticky, je to opravdu obtížný teoretický úkol). A tak přestože autorka k tématu přistupuje velmi zodpovědně a mnoho úskalí zvládá velmi dobře (např. velmi dobře formuluje a zvládá terminologii), místy je text dosti nevyrovnaný. Mám na mysli především kontrast mezi pasážemi, kde vychází

z opravdu teoretických prací, nahlížejících problém v celé jeho složitosti, a místy, kde na základě v podstatě praktických či jinak zaměřených příruček jazykové jevy popisuje z normativního nebo dokonce didaktického hlediska. Normativní nebo didaktický přístup samozřejmě není u bakalářské práce na škodu, problém ale vidím v kolísání mezi praktickým a teoretickým rozměru textu. Tak se vedle teoretických pasáží objevují vcelku samozřejmé přehledy konjugací nebo vlastně didaktické definice užívání jednotlivých časů. Podobně je dle mého soudu nutné rozlišovat mezi povahou citované práce ze sekundární literatury: vedle čistě lingvistických prací autorka cituje z prací spíše translatologických nebo popularizačních (opět: to je v bakalářské práci v pořádku, nicméně nelze zapomínat, že např. translatologický přístup k překladu a teoreticko-lingvistické strukturní posuzování funkcí jednotlivých časů jsou dvě různé věci; podobně se od sebe liší translatologická východiska a východiska autorů paralelního korpusu InterCorp). Jedním z důsledků jsou mj. občasné poněkud laické závěry (např. zjednodušené chápání role ekonomičnosti v jazyce, toho, co je „praktické“).

Touto úvahou nicméně nechci zásadně snižovat hodnotu práce. Znovu opakuji, že množství vložené práce, osobní nasazení i zvládnutí problematiky je u bakalářské práce hodné ocenění a vytváří dobrý základ pro další studium oboru i tématu.

Po formální i jazykové stránce je práce připravena velmi pečlivě.

Předkládaná práce dle mého názoru splňuje nároky kladené na bakalářské práce, a proto ji doporučuji k obhajobě.

V Praze dne 20. 8. 2011

doc. PhDr. Petr Čermák, Ph. D.